

ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΙΘ. 22 / Π / 1998

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε και συνεδρίασε την 23^η Νοεμβρίου 1998, ημέρα Τρίτη και ώρα 10.30 π.μ., στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Σταύρος Αργυρόπουλος

Μέλη: Νικόλαος Παραθύρας,
Βλάσιος Ασημακόπουλος,
Λεωνίδας Νικολούζος, και
Μελίνα Μουζουράκη

Γραμματέας: Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν παρευρέθησαν λόγω κωλύματος.

Θέμα της Συνεδριάσεως ήταν η από 17 Νοεμβρίου 1998 αίτηση των εταιρειών **SARESCO AEROPORTUAIRE DE RESTAURATION ET DE COMMERCE SA, ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.** και **ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ**, σύμφωνα με το άρθρο 4ε παράγρ. 3 του ν.703/77, όπως ισχύει, για τη χορήγηση άδειας παρέκκλισης από τις υποχρεώσεις της παραγρ. 1 του ιδίου ως άνω άρθρου, προκειμένου να προβούν στην πραγματοποίηση της από 17.11.1999 γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης επιχειρήσεων, η οποία συντελείται με την από κοινού εξαγορά από τις αιτούσες του 66,71% των κοινών ονομαστικών μετοχών της εταιρείας **ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε.**, προ της οριστικής απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι αιτούσες εταιρείες: **SARESCO AEROPORTUAIRE DE RESTAURATION ET DE COMMERCE S.A.**, δια των πληρεξουσίων της δικηγόρων κ. Αλεξάνδρου Μεταλληνού και κας Χριστιάννας Ποτηριάδου, **ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.** δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου κ. Σπυρίδωνος Θέμελη και **ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ** δια του πληρεξουσίου της δικηγόρου κ. Κωνσταντίνου Σταματίου.

Στην αρχή της συνεδριάσεως το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, κ. Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγηση της Γραμματείας επί της υποθέσεως και πρότεινε την αποδοχή της κρινόμενης αιτήσεως. Στην συνέχεια το λόγο έλαβαν οι ως άνω πληρεξούσιοι δικηγόροι, οι οποίοι ανέπτυξαν τις θέσεις των αιτουσών εταιρειών, παρείχαν πληροφορίες, εξηγήσεις και διευκρινίσεις σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν από την Επιτροπή τη χορήγηση της αιτουμένης άδειας παρέκκλισης.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε Διάσκεψη την 26 Νοεμβρίου 1998 ημέρα Πέμπτη και ώρα 10 π.μ. στην ίδια ως άνω αίθουσα 611, κατά την οποία, αφού έλαβε υπ' όψη της τα στοιχεία του φακέλου, την Εισήγηση της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού και τις απόψεις που διετύπωσαν, εγγράφως και προφορικά, οι αιτούσες εταιρείες κατά τη συζήτηση της υποθέσεως,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Στις 17.11.1998 οι εταιρείες SARESCO AEROPORTUAIRE DE RESTAURATION ET DE COMMERCES SA (SARESCO), ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΟΜΙΛΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΕ (ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ) και ΓΡ. ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΑΒΕΕ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ) γνωστοποίησαν εμπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 4β του ν.703/77, όπως ισχύει, την από κοινού εξαγορά του 66,71% των κοινών ονομαστικών μετοχών των Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών ΑΕ (ΚΑΕ). Από τις γνωστοποιούσες εταιρείες η SARESCO θα αποκτήσει το 59,6% του μετοχικού κεφαλαίου των ΚΑΕ, οι δε ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ και ΣΑΡΑΝΤΗΣ από 3,5% καθεμία.

Ειδικότερα οι γνωστοποιούσες εταιρείες μετά την πρόσκληση της 2.9.98 της Δημόσιας Επιχείρησης Κινητών Αξιών Α.Ε. (Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην από 19/2/1998 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών (Χ.Α.Α.), για υποβολή προσφορών για την αγορά 25.100.000 κοινών ονομαστικών μετοχών των ΚΑΕ (67% του συνόλου) υπέβαλαν από κοινού σχετική προσφορά. Η Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε με την από 7.10.1998 επιστολή της ενημέρωσε τις γνωστοποιούσες εταιρείες ότι κάνει αποδεκτή την προσφορά τους και έθεσε προθεσμία 30 εργασίμων ημερών για την υπογραφή της σχετικής σύμβασης. Η δε παράδοση των μετοχών θα γίνει με την εκκαθάριση της συναλλαγής κατά τους όρους της σύμβασης και με την πιστοποίηση κατάθεσης του τιμήματος.

Στις 19.11.1998 υπεγράφη μεταξύ της Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε και των γνωστοποιουσών εταιρειών η συμφωνία μεταβίβασης των 25.100.000 μετοχών των ΚΑΕ κυριότητας της Δ.Ε.Κ.Α. Α.Ε. στις ως άνω εταιρείες. Η μεταβίβαση των εν λόγω μετοχών και η παράδοσή τους στις αγοράστριες εταιρείες θα ολοκληρωθεί μετά την έκδοση της απόφασης της Επιτροπής Ανταγωνισμού επί της υπό κρίση αιτήσεως των, για τη χορήγηση άδειας πραγματοποίησης της συγκέντρωσης κατά παρέκκλιση πριν την έκδοση οριστικής απόφασης σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ.3 του ν. 703/77, όπως ισχύει.

II.1. Η εταιρεία SARESCO S.A., που εδρεύει στη Γαλλία, ιδρύθηκε το 1976 και ανήκει κατά ποσοστό 70% στον όμιλο Vaturi, κατά 24% στην εταιρεία Pernod Ricard και κατά 6% στην εταιρεία Accor. Η εταιρεία δραστηριοποιείται στη λιανική πώληση αφορολόγητων ειδών και διεθνώς κατέχει στον κλάδο αυτό την έβδομη θέση. Στη Γαλλία κατέχει το 55% της αγοράς αφορολογήτων ειδών, ποσοστό το οποίο ανέρχεται στο 70% στα αφορολόγητα των αεροδρομίων.

Η χρήση του 1997 έκλεισε για τη SARESCO με κύκλο εργασιών σε παγκόσμιο επίπεδο 1,7 δις γαλλικά φράγκα (ήτοι 275.594.000 ECU) ενώ στην ελληνική αγορά η εν λόγω εταιρεία δεν παρουσιάζει καμία δραστηριότητα. Όσον αφορά τον όμιλο Vaturi και την Accor δεν προκύπτει από τα προσκομισθέντα στοιχεία εάν δραστηριοποιούνται στην Ελληνική αγορά, ενώ η Pernod Ricard δραστηριοποιείται στην Ελλάδα μέσω των εταιρειών «Λίζας & Λίζας ΑΒΕΕ» και «ΕΠΟΜ ΑΒΕΕ».

2. Ο όμιλος επιχειρήσεων ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ ΑΕ είναι ελληνική εταιρεία, που ιδρύθηκε το 1984 με έδρα την Αθήνα και είναι εισηγμένη από το 1996 στο χρηματιστήριο. Ο όμιλος περιλαμβάνει έξι εταιρείες. Η κύρια δραστηριότητα του ομίλου συνίσταται στην παραγωγή ή/και αποκλειστική αντιπροσώπευση ενός μεγάλου αριθμού καταναλωτικών ειδών τόσο επιλεκτικής διανομής (καλλυντικά) όσο και μαζικής διανομής (είδη ατομικής υγιεινής).

Ο όμιλος είναι ο μεγαλύτερος προμηθευτής των ΚΑΕ σε καλλυντικά και έχει ιδρύσει δικό του δίκτυο λιανικής πώλησης καλλυντικών στη Βουλγαρία.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της γνωστοποίησης, στην αγορά των αφορολογήτων ειδών, ο όμιλος καλύπτει το 32,2% των προμηθειών σε καλλυντικά.

Ο κύκλος εργασιών του ομίλου για το 1997 ανήλθε στο σε δρχ. ισόποσο των 46.245.000 ECU.

3. Η εταιρεία ΣΑΡΑΝΤΗΣ που είναι εισηγμένη στο ΧΑΑ από το 1994, ιδρύθηκε το 1964, έχει την έδρα της στην Αθήνα και αρχικά ασχολείτο κυρίως με την παραγωγή, εμπορία και διανομή καλλυντικών πολυτελείας.

Σήμερα η ΣΑΡΑΝΤΗΣ αποτελείται από 14 διαφορετικά νομικά πρόσωπα και έχει αναπτύξει δραστηριότητες και σε άλλες κατηγορίες καταναλωτικών αγαθών όπως είδη παιδικής ένδυσης, οικιακά προϊόντα κλπ.

Το 1997 ο κύκλος εργασιών της εν λόγω εταιρείας ανήλθε στο σε δρχ. ισόποσο των 82.999.000 ECU.

4. Η εξαγοραζόμενη εταιρεία ΚΑΕ ΑΕ δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 120 του Ν.2533/1997 και της σε εφαρμογή αυτών υπογραφείσας σύμβασης μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των ΚΑΕ ΑΕ, είναι νόμιμος δικαιούχος εγκύρου και αποκλειστικού δικαιώματος εκμετάλλευσης των καταστημάτων αφορολόγητων ειδών που υπάρχουν ή που πρόκειται να ιδρυθούν στους διεθνείς αερολιμένες, τους χερσαίους μεθοριακούς σταθμούς και τους λιμένες της Ελλάδος, για χρονικό διάστημα πενήντα (50) ετών, αρχής γενομένης από 1/1/1998.

Τα καταστήματα αφορολόγητων ειδών ιδρύονται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, ενώ με την ίδια απόφαση καθορίζεται η θέση και η έκταση που αυτά θα κατέχουν στους εκ του νόμου προβλεπόμενους χώρους, δηλαδή στους διεθνείς αερολιμένες, χερσαίους μεθοριακούς σταθμούς και λιμένες.

Η εξαγοραζόμενη διαθέτει 36 καταστήματα αφορολογήτων ειδών τα οποία πωλούν μεταξύ άλλων είδη καπνού, οιοπνευματώδη ποτά, αρώματα και καλλυντικά.

Τα ΚΑΕ εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών το Μάρτιο του 1998.

Στην αγορά των αφορολογήτων ειδών στην χώρα μας δραστηριοποιείται μόνο η εξαγοραζόμενη. Ο κύκλος εργασιών των ΚΑΕ ΑΕ για το 1997 ανήλθε στο σε δρχ. ισόποσο των 163.438.000 ECU.

III. Στην υπό κρίση υπόθεση σχετική αγορά, είναι αυτή της εμπορίας αφορολόγητων ειδών, στην οποία δραστηριοποιείται η εξαγοραζόμενη.

Σύμφωνα με τα όσα αναφέρονται στην γνωστοποίηση τα προϊόντα που περιλαμβάνονται στην εν λόγω αγορά είναι τα προϊόντα καπνού, τα οιοπνευματώδη, είδη λαϊκής τέχνης, αρώματα, καλλυντικά, στερεοφωνικά, φωτογραφικές μηχανές, ηλεκτρονικοί υπολογιστές και άλλα καταναλωτικά είδη.

Η ακριβής οριοθέτηση και ανάλυση της σχετικής αγοράς θα γίνει στην οριστική απόφαση.

IV. Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ.2 εδαφ. β' του ν.703/77, όπως ισχύει, συγκέντρωση πραγματοποιείται όταν ένα ή περισσότερα πρόσωπα που ελέγχουν ήδη μία τουλάχιστον

επιχείρηση, ή μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, αποκτούν άμεσα ή έμμεσα τον έλεγχο του συνόλου ή τμημάτων μιας ή περισσότερων άλλων επιχειρήσεων Σύμφωνα δε με το άρθρο 4β προβλέπεται υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης για συγκεντρώσεις ορισμένου μεγέθους, οι οποίες και υπόκεινται στον προληπτικό έλεγχο του άρθρου 4γ με κριτήριο τον περιορισμό του ανταγωνισμού που αναμένεται να επιφέρουν στη σχετική αγορά.

Σύμφωνα με το άρθρο 4ε παρ. 1 του ν.703/1977, όπως ισχύει, απαγορεύεται η πραγματοποίηση συγκεντρώσεων που υπάγονται στην διαδικασία προληπτικού ελέγχου μέχρι την έκδοση αποφάσεως της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η δε παράβαση της απαγόρευσης έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή προστίμου.

Εξ' άλλου το άρθρο 4ε παρ. 3 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, ορίζει μεταξύ άλλων ότι η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί, ύστερα από αίτηση, να επιτρέψει παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις της παρ. 1 του ίδιου άρθρου που αναφέρονται στην απαγόρευση πραγματοποίησης μιας συγκέντρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί προληπτικού ελέγχου πριν από την έκδοση μιας από τις αποφάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4δ παρ. 2,3,4,5,6 και 7 του ίδιου νόμου, προκειμένου να αποφευχθούν σοβαρές ζημιές σε βάρος μιας ή περισσότερων επιχειρήσεων τις οποίες αφορά η πράξη συγκεντρώσεως ή σε βάρος τρίτου. Η απόφαση που επιτρέπει την παρέκκλιση μπορεί να συνοδεύεται από όρους και υποχρεώσεις που σκοπό έχουν να εξασφαλίζουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού και να αποτρέψουν καταστάσεις που θα μπορούσαν να δυσχεράνουν την εκτέλεση τυχόν απαγορευτικής οριστικής απόφασης. Η άδεια παρέκκλισης μπορεί να ζητείται και να παρέχεται οποτεδήποτε είτε πριν από τη γνωστοποίηση είτε μετά τη συναλλαγή.

Με την ολοκλήρωση της συγκέντρωσης, η SARESCO, θα αποκτήσει τον πλήρη έλεγχο των Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών και συνεπώς δημιουργείται συγκέντρωση επιχειρήσεων κατά την έννοια του άρθρου 4 παρ. 2β, η οποία εμπίπτει στις ρυθμίσεις των ανωτέρω διατάξεων και υπόκειται σε προηγούμενη γνωστοποίηση η οποία και έγινε εμπροθέσμως διότι πληρούται η μία από τις δύο προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος και συγκεκριμένα αυτή του μεριδίου αγοράς.

V. Σύμφωνα με τα γνωστοποιούντα μέρη, σε περίπτωση μη χορήγησης της ζητούμενης άδειας παρέκκλισης από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η καθυστέρηση μεταβίβασης των μετοχών των ΚΑΕ, είναι ικανή να επιφέρει σοβαρή ζημία σε όλες τις συμμετέχουσες στη συγκέντρωση επιχειρήσεις και ειδικότερα στην εξαγοραζόμενη εταιρεία, αλλά και στο επενδυτικό κοινό για τους εξής λόγους:

α) Η Διοίκηση της ΚΑΕ Α.Ε είναι μεταβατική και δεν μπορεί να λάβει σημαντικές αποφάσεις τόσο για τις συμβάσεις προμήθειας όσο και για την αναδιοργάνωση που απαιτείται λόγω της επικείμενης κατάργησης της πώλησης αφορολόγητων ειδών στην Ευρωπαϊκή Ένωση από 1.7.1999. Η αβεβαιότητα που επικρατεί από την αλλαγή του ιδιοκτησιακού καθεστώτος έχει επιπλέον αδρανοποιήσει τους υπαλλήλους της εταιρείας με συνακόλουθο κίνδυνο για την πορεία των εργασιών της σε μια κρίσιμη περίοδο.

β) Θα υπάρξει αβεβαιότητα στην χρηματιστηριακή αγορά δεδομένου μάλιστα ότι τρεις από τις συμμετέχουσες στην συγκέντρωση επιχειρήσεις (ΚΑΕ Α.Ε., ΠΑΠΑΕΛΛΗΝΑΣ, ΣΑΡΑΝΤΗΣ) είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Συνεπώς οποιαδήποτε αβεβαιότητα αναφορικά με την πραγματοποίηση ή μη της συγκέντρωσης μπορεί να έχει σοβαρές επιπτώσεις στην τιμή των

μετοχών τους με συνακόλουθη βλάβη των συμφερόντων των επενδυτών. Τα ανωτέρω υποστηρίζονται και από αναλυτικά στοιχεία από την κίνηση στο χρηματιστήριο των μετοχών της ΚΑΕ Α.Ε.

VI. Όσον αφορά δε την δυνατότητα της υπό κρίση συγκέντρωσης να περιορίσει τον ανταγωνισμό, με βάση τα προσκομισθέντα στοιχεία, δεν πιθανολογείται περιορισμός του αναφορικά με τις οριζόντιες σχέσεις, ενώ όσον αφορά τις κάθετες σχέσεις θα υπάρξει αναλυτικότερη εξέταση στην οριστική απόφαση.

Τέλος σύμφωνα με τις διαβεβαιώσεις των γνωστοποιουσών εταιρειών δεν έχει ξεκινήσει ακόμη η διαδικασία μεταβίβασης των μετοχών και δεν έχει καταβληθεί το τίμημα και συνεπώς δεν έχει πραγματοποιηθεί η συγκέντρωση, «παρά το γεγονός ότι έχει υπογραφεί η σύμβαση μεταξύ των συμβαλλομένων μερών στις 19.11.1998 και παρά τα όσα αναφέρονται στην προκήρυξη και στην από 16.11.1998 επιστολή της Δ.Ε.Κ.Α. περί ταυτόχρονης με την υπογραφή της σύμβασης μεταβίβασης των μετοχών και πιστοποίησης του τιμήματος».

Επομένως συντρέχει νόμιμη περίπτωση να χορηγηθεί κατ' εξαίρεση η αιτούμενη άδεια παρέκκλισης, η οποία βεβαίως δεν προδικάζει την οριστική κρίση της Επιτροπής σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 4γ και 4δ του ν.703/77, όπως ισχύει.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δέχεται την κρινόμενη αίτηση.

Επιτρέπει στις αιτούσες παρέκκλιση από τις υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παρ. 1 του άρθρου 4ε του ν.703/77, όπως ισχύει και αφορούν την πραγματοποίηση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης.

Η απόφαση εκδόθηκε την 27^η Νοεμβρίου 1998.

Η παρούσα απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Ο Συντάξας την Απόφαση

Η Γραμματέας

Σταύρος Αργυρόπουλος

Λεωνίδα Νικολούζος

Αλεξάνδρα-Μαρία Ταραμπίκου